

Derfor skal du investere -

Investering er ofte lig med store kursudsving og mange bekymringer. Er det ikke bedre blot at spare op og undgå risiko? Nej, for hvis du ikke investerer, mister du penge hver dag, og på langt sigt bliver forskellen meget stor. Og man skal faktisk gå efter ganske solide afkast, før pengene reelt yngler.

Af Per Juul
Aktieanalytiker
per.juul@live.dk

Du har fået skrabet lidt penge sammen på kistebunden og har hørt, at man kan blive rig i en fart ved at investere på aktiemarkedet. Men er det virkelig rigtigt, og er risikoen ikke enorm? Det er rigtigt, at du kan blive rig ved at investere i aktiemarkedet, men sandsynligvis ikke i en fart. Risikoen er høj, men den bliver klart mindre med tiden. Tiden spiller en central rolle, når det handler om investering og aktiemarkedet.

At forsøge at blive rig i en fart er farefuldt, risikoen er svær at styre, og man ender i stedet ofte hurtigt med at blive fattig. Men aktiemarkedet tilbyder en ganske god chance for at blive rig langsomt. Som vi vil se på senere i artiklen, stiger sandsynligheden for at få et godt afkast ganske dramatisk med årene. Og hvis du af frygt for at tabe penge nøjes med at sætte dem i banken, så er det lige præcis, hvad du ender med – at tabe penge - og forskellen kan blive meget stor.

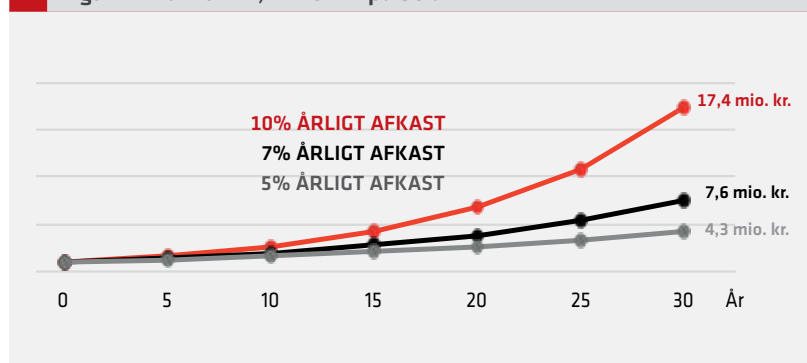
ÅRSAG NR. 1

Renters rente udretter mirakler

Albert Einstein har engang udtalt, at den stærkeste kraft i universet er renters rente-kraften. Forestiller vi os, at du har én million kroner i dag så bliver den til 4,3 millioner kroner i løbet af 30 år ved blot fem procent i rente eller afkast om året. Ved syv procent i afkast bliver det til 7,6 millioner kroner, og ved ti procent i afkast bliver millionen til hele 17,4 millioner kroner! Man fornemmer den eksponentielle effekt her. Forskellen bliver større og større.

Figur 1: Fra 1 til 17,4 mio. kr. på 30 år

Det er tankevækkende, at blot to procent mere i afkast fra fem til syv procent faktisk betyder en fordobling

af afkastet. I stedet for at øge formuen med 3,3 millioner kroner til 4,3 millioner kroner øges formuen med 6,6 mil-

– ikke blot spare op

lions kroner til 7,6 millioner kroner. To procent mere eller mindre i afkast lyder jo uskyldigt, men det bliver til rigtigt mange penge og svarer ofte til omkostningen, du betaler for at lade en investeringsforening forvalte din formue.

ÅRSAG NR. 2 **Omkostninger, skat og inflation** **æder dit afkast**

I virkelighedens verden er forskellen på lavt og højt afkast reelt endnu større end ovenfor, fordi du har omkostninger, skal betale skat, og fordi inflationen æder af formuens reelle værdi. Lad os sige, at dine værdipapirer samlet

giver fem procent i afkast på et år. Hvis du har investeret gennem en investeringsforening, skal der herfra trækkes omkring to procent til løn, kurtage, markedsføring og andre omkostninger i foreningen (bemærk, at nogle af disse omkostninger allerede er trukket fra kursen på investeringsforeningen). Så er der tre procent tilbage. Når omkostningerne er trukket fra, skal du typisk betale omtrent 30 procent af afkastet i skat. Så er der 2,1 procent tilbage. Dernæst kommer inflationen og tager sin del. Hvis vi antager, at den er to procent, så er dine investeringer reelt set ikke blevet mere værd. Dine fem procent blev til 0,1 procent! For-

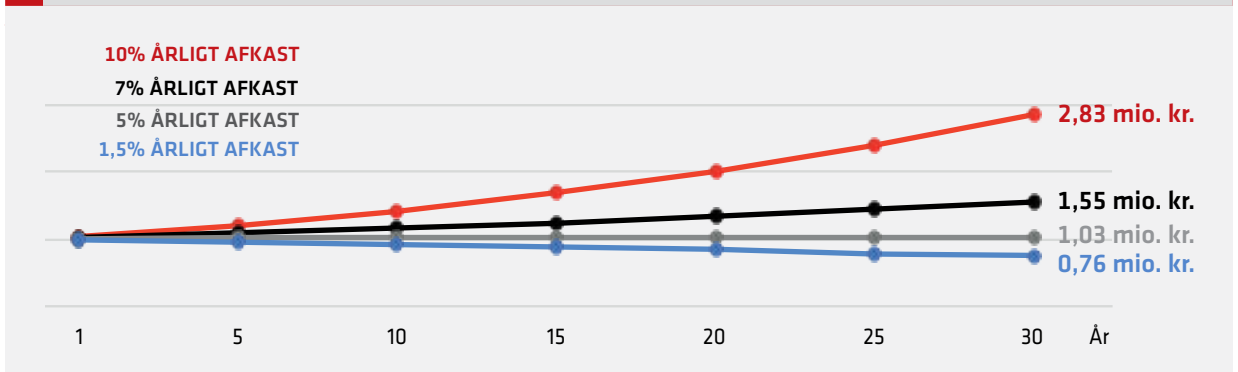
muen på én million kroner vil om 30 år stort set være det samme værd som i dag. Skræmmende! Investerer du i en forening, skal der altså minimum fem procent bruttoafkast til, før du reelt begynder at tjene penge.

Får du i stedet syv procent i afkast, bliver én million til 1,55 millioner kroner om 30 år. Med andre ord, så giver to procent højere afkast dig 550.000 kroner i hånden.

Klarer du endda at få ti procent i afkast, bliver din million til 2,83 millioner kroner, og så begynder det at ligne noget. Ved at gå fra syv til ti procent

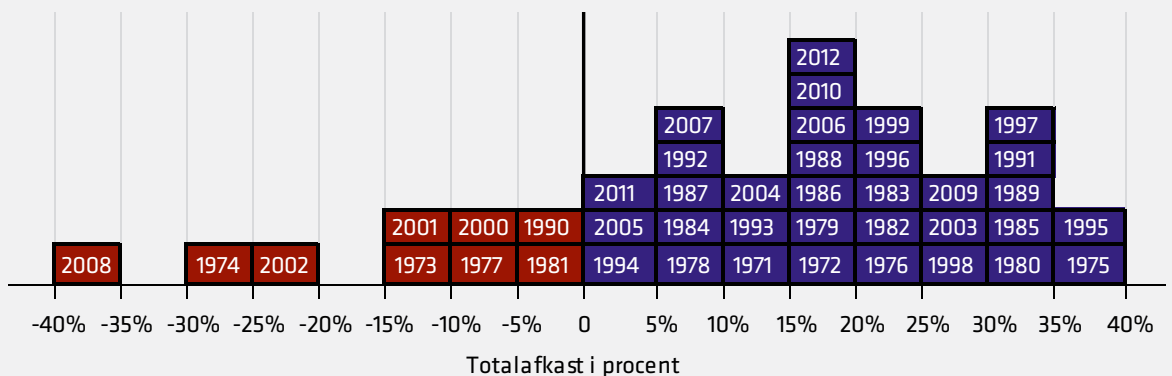
Fortsættes på side 12 >>

Figur 2: Reel udvikling efter omkostninger, skat og inflation

Figur 3: Årligt afkast for S&P 500 1970-2012 inklusiv udbytter

Kilde: standardandpoors.com, Berkshire Hathaways årsrapport 2012

» Fortsat fra side 11

mere end tredobler du dit reelle afkast fra 550.000 kroner til 1,83 millioner kroner.

Og så er der endda et par muligheder for at forbedre dette afkast. (se figur 2)

ÅRSAG NR. 3 Små optimeringer giver stor gevinst

Har du tid, lyst og evner, kan du selv forvalte pengene, hvilket kan spare dig for cirka 1,5 procent i omkostninger. Det øger formuen fra 2,83 til 3,81 millioner kroner efter 30 år. Man kan også sige, at bliver dit gennemsnitlige årlige afkast højest 1,5 procent dårligere end via en investeringsforening, så tjener du penge. Men det kræver som sagt tid, lyst og evner.

Sætter du pengene i en pensionsordning i stedet for at spare op for frie midler, kan du på nuværende tidspunkt nedbringe skatten til 15,3 procent. Det vil igen i eksemplet øge din formue til 5,63 millioner kroner. Skat er dog altid hulens kompliceret og afhængig af mange individuelle ting. Blandt andet kan du ikke uden videre flytte en million kroner ind på en pensionsordning i ét hug. Men skatten på pension er lavere for at moti-

vere til pensionsopsparing, og det giver en markant fordel over lang tid. I dette eksempel har du med to ændringer øget afkastet med 2,5 gange fra 1,83 millioner kroner til 4,63 millioner kroner! Renters rente er i sandhed magisk.

Har man derimod blot placeret opsparingen i banken for ikke at risikere at tabe penge, så er det præcist, hvad man gør. I banken får man måske blot 1,5 procent i rente. Så er der ganske vist ikke omkostninger til handler og til en forening, men efter skat og inflation bliver det til en rente på cirka minus én, og efter 30 år er den ene million reduceret til 760.000 kroner. Man betaler altså en enorm pris for ikke at opnå afkast.

ÅRSAG NR. 4 Det er muligt at opnå højt afkast

Det er jo meget godt med et eksempel, hvor man opnår ti procent i afkast. Men hvor får man et afkast på 10 procent om året? Det korte svar er – på aktiemarkedet.

Det amerikanske aktiemarked har i gennemsnit fra 1925 til udgangen af 2012 givet 9,9 procent i afkast om året (der findes ikke opgørelser for Danmark så langt tilbage). Inflationen har dog også med et snit på 3,0 procent ligget noget over dagens niveau, obligations-

renten har været højere end i dag, og det amerikanske aktiemarked har været rigtigt godt. Det betyder – måske – at et lignende afkast i disse år er usandsynligt, men tingene følges ikke slavisk ad, så det kan man ikke sige noget om.

Mange investorer sætter lighedstegn mellem kursstigninger og afkast. Derfor skal de tro på stigende aktiekurser, før de vil investere i aktier. Men dette er til dels forkert. En aktie, der ikke stiger, kan sagtens give for eksempel 10 procent i afkast. Hvis forretningsområdet ikke vokser, kan hele indtjeningen lige så godt udbetales til ejerne som udbytte. Hvis blot man ikke har betalt mere end ti kroner for hver krone i indtjening (price/earnings på 10), så får man hvert år ti procent i afkast. Det betyder, at afkastet i høj grad afhænger af, hvor nærliggende investorerne er. Jo mindre, de vil betale for indtjeningen, jo højere bliver afkastet.

Som oftest tror de fleste selskaber, at de rentabelt kan udvide forretningen. Derfor bruger de en del af indtjeningen til at udvide forretningen, mens resten af indtjeningen udbetales. Hvis det lykkes at øge indtjeningen, vil aktiekursen alt andet lige stige, og dit afkast vil reelt bestå af dels en kursstigning og dels et udbytte. Hvis du har investeret en

Foto: aluxum/iStockphoto

million kroner i en aktie, og den stiger gennemsnitligt fem procent om året, vil din beholdning lyde på 3,3 millioner kroner om 30 år efter skat. Men så får du måske to procent i udbytte oveni hvert år. Og det gør en markant forskel. Hvis du hele vejen bruger udbytte til at købe flere aktier i selskabet, vil beholdningen i stedet vokse til omkring 4,9 millioner kroner efter skat.

Muligheden for et højt afkast findes også andre steder. Man kan eksempelvis rette sin opmærksomhed mod

ejendomsmarkedet eller starte en virksomhed. Det svarer i bund og grund til at satse på én aktie – ét selskab, nemlig sit eget. I alle tilfælde er det dog med en trofast følgesvend – nemlig risiko.

ÅRSAG NR. 5 Risiko minimeres med tiden

Når du investerer i aktier frem for obligationer eller opsparing i banken, bliver risikoen også større. Det er noget, der kan mærkes. Aktier svinger meget op og ned hvert år. De værste år kan tabet

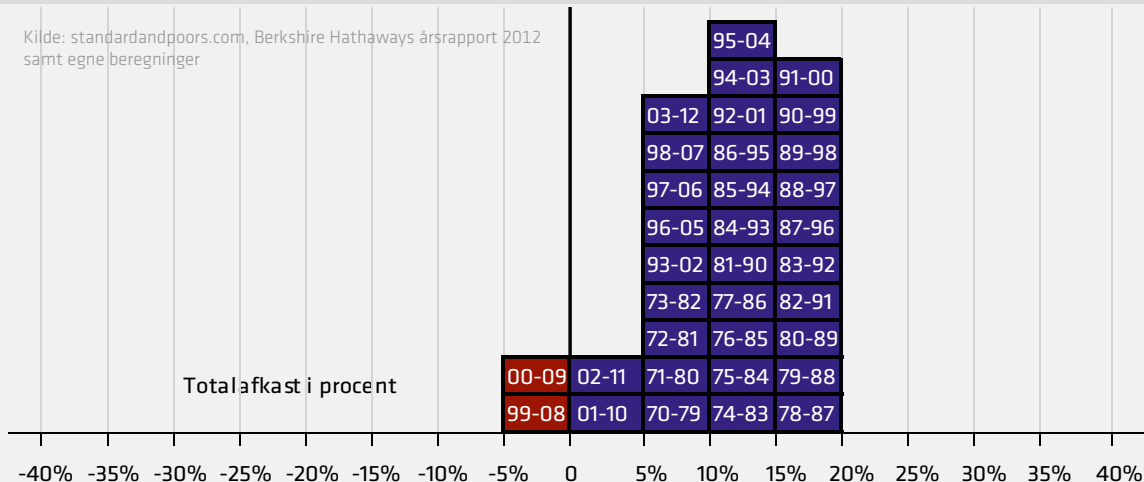
være over 40 procent i aktier. Det lyder helt vildt, at det skulle være en god idé at risikere den slags udsving. Din ene million kan næste år være reduceret til 600.000 kroner. Men igen er der noget magi med i spillet, for over tid reduceres disse udsving eller risici.

Ser man på det amerikanske aktieindeks i årene 1970 til 2012, så har afkastet svinget mellem minus 38 procent og plus 37 procent. (se figur 3)

Fortsættes på side 14 >>

Figur 4: Gennemsnitligt afkast for S&P 500 i rullende ti-år

Kilde: standardandpoors.com, Berkshire Hathaways årsrapport 2012 samt egne beregninger

» Fortsat fra side 13

Måler man i stedet hver ti-års-periode fra 1970 til 2012 – altså fra 1970 til 1979, fra 1971 til 1980 og så videre (der er i alt 34 ti-års-perioder), så svinger det årlige afkast kun mellem minus én og plus 19 procent. Den underliggende trend, altså langtidstendensen for udviklingen, bliver tydeligere, og sandsynligheden for at få et rimeligt afkast stiger. (se figur 4 herover)

Sammenligner man aktier og obligationer og ser på, hvor ofte det er bedst at have aktier henholdsvis obligationer, så viser det sig ifølge Jeremy Siegels bog 'Stocks for the Long Run' – hvori han har studeret aktiemarkedet siden 1802 – at aktier klarer sig bedre end obligationer i 69 procent af tilfældene, når der måles over tre år. Jo længere tid man investerer, jo oftere slår aktier obligationer. Efter 10 år vinder aktier 80 procent af tilfældene, og efter 30 år er det hele 99 procent af tilfældene.

Selvom det har været sådan historisk, er det meget vigtigt, at man forstår, at det ikke nødvendigvis gentager sig. Hvis man løber efter højere afkast, øges risikoen. Og måske bliver de næste 30 år netop den ene procent af gangene, hvor det ikke kan betale sig. Men sandsynligheden er lille.

ÅRSAG NR. 6

Tidlig start giver kæmpe gevinst

Når det gælder investering og opsparing, så er en tidlig start vigtig. Er du ung, har 40 år til pensionen og sparer 25.000 kroner op om året, så vil du med ti procent i afkast have 3,7 millioner kroner om 40 år efter omkostninger og skat. Regner vi inflation på to procent med, vil din købekraft svare til 1,67 millioner kroner. Venter du 20 år med at begynde opsparingen, men

til gengæld sparer 50.000 kroner op om året – altså samlet det samme kronebeløb over perioden, så vil du blot have 2,0 millioner kroner svarende til en købekraft på 910.000 kroner.

En anden fordel ved at starte tidligt er, at man lærer undervejs. Mange af begynderfejlene vil man lave med små penge, og konsekvensen er mindre, end hvis man pludselig fem år før pensionen – og uden investeringserfaring – skal til at være stor investorkanon.

Størrelsen af afkastet har selvfølgelig også afgørende betydning. Opnår du kun fem procent i bruttoafkast før omkostninger, skat og inflation, skal du i stedet spare 60.000 kroner op i 40 år for at nå samme resultat.

UNDTAGELSEN, HVOR DU IKKE SKAL INVESTERE

Den bedste investering er nedbringelse af gæld

Det er generelt svært at opnå højt afkast uden en tilsvarende høj risiko, men der er én markant undtagelse. Har du gæld, kan du opnå lånerenten i afkast – fuldstændig risikofrit, hvis du vælger at nedbringe gælden i stedet for at investere. Har du et lån med en rente på syv procent, så svarer en nedbringelse af lånet reelt til at få syv procent i afkast (før skat og inflation). Og det afkast er 100 procent risikofrit, hvilket du ikke kan opnå noget andet sted! Generelt kan det betale sig at få al gæld på nær realkreditgæld ud af verden, før man investerer. Især flexlånsrenten er for tiden så lav, at du har en ganske stor sandsynlighed for at opnå et bedre afkast ved at investere overskydende penge, frem for at bruge dem til at indfri lånet.

Går du efter solide afkast, lader renters rente arbejde for dig og holder et vågent øje med omkostningerne, har du givet dig selv langt bedre mulighed for at blive rig – omend langsomt. ■

Investér, men husk:

■ INVESTÉR KUN LANGSIGTET

Man skal kunne undvære pengene i minimum fem år, hvis man skal investere i aktiemarkedet.

■ SPREDNING MINDSKER RISIKO

Ligesom tiden mindsker risiko, gør spredning det samme. Hav minimum 8-10 forskellige aktier. Spredning til andre typer af investering – såsom obligationer – mindsker risikoen yderligere.

■ TÆNK PÅ SKATTEN

Skat er den største omkostning i investering, og du betaler skat af al afkast, men ikke altid lige meget. Skatten er lavere på en pensionsordning, og der kan være fordele i at spare op i en virksomhed. Læg dog ikke alle æg i én kurv, da skatteregler har det med at ændre sig over tid.

■ VÆLG DIN INVESTERINGSFORENING MED OMHU

Hvis du lader investeringsforeninger investere for dig vil det – næstefter skat – være din største omkostning. Derfor er en afvejning af omkostninger i forhold til resultater vigtig. Neutrale oplysninger om investeringsforeninger kan findes på blandt andet Morningstar.dk

■ VÆLG DIN BANK MED OMHU

Der er mange penge at tjene ved at finde en bank med lave handelsomkostninger. En decideret internetbank med speciale i aktiehandel kan være bedre og billigere end din almindelige bank.

■ OMBESTEM DIG IKKE FOR OFTE

Handler du ofte, vil omkostningerne til kurtage samt veksling, hvis der er tale om udenlandske aktier, blive ganske store og kan med tiden gøre dit afkast mindre.